

– Eg vil siga tað soleiðis, at kunnu mínar bókur kveikja lesihugin og skapa lesigleði og kanska afturat menna lesiførleika hjá børnum og ungum, ja, so býr ein virðismikil framtíð í tí at skriva!, segði Lydia Didriksen, rithøvundur, tá ið hon fekk handaða Barnabókaheiðursløn Tórshavnar Býráðs

Tá Knút Olsen, tónlistamaður, fekk handaða Barnabókaheiðursløn Tórshavnar býráð nam hann við, hvussu týðningarmikið tað er, at børn hava nógvar góðar barnabókur í vali, sum tíðliga kunnu vekja ans teirra fyri móðurmálinum

Barnabókaheiðurslønir Tórshavnar Býráðs 1998:

Tað er sálarbót at skriva

– At skriva hevur stóran persónligan týðning fyri meg. Tað er ein trongd, ið kemur innanfrá og órógvak. Tað er tryggtandi, tá ið umstøður ikki eru at seta seg framman fyri telduna. Men tað er sálarbót, tá ið stundir eru til tað, segði Lydia Didriksen, rithøvundur, tá ið hon fekk handaða Barnabókaheiðursløn Tórshavnar Býráðs. Knút Olsen, tónlistamaður, fekk somuleiðis Barnabókaheiðursløn

TURID KJØLBRO
MYNDIR: JENS KR. VANG

Á 107 ára føðingardegnum hjá mentamanninum M. A. Jacobsen hósdagin 17. september vórðu heiðurslønir latnar fyri yrkisbókmentir, mentunaravrik og barnabókmentir.

Tað er altíð ein hugna- og hátíðarløta, tá ið hesar heiðurslønir verða handaðar. Undanfarin ár er hátíðarhaldið farið fram í Kommúnusáttatíggjuni og á Býarbókasavninum, men í ár var tað í Sjóneikarhúsinum, sum er um- og útbýgt, og tað royndist sum ein ógvuliga góður karmur um tiltakið.

Leivur Hansen, býráðsformaður, beyð vælkominn. Hann nam við slóðbrótandi arbeiðið, M. A. Jacobsen legði eftir seg, bæði innan bókasavnsvirki, orðabóka-arbeiði, mentunarlig virki annars og sum býráðsformaðurin í Havn frá 1933-1944. Tað eru 40 ár síðani, at Mentanarvirðislønir M. A. Jacobsens vórðu latnar á fyrsta sinni.

Vekja ans fyri móðurmálinum

Barnabókaheiðurslønirnar vórðu í ár latnar Knúti Olsen, tónlistamanni, og Lydiu Didriksen, rithøvundi. Í grundgevingini fyri at lata Knúti aðra barnabókaheiðurslønina segði Poullina Slættnes, limur í barnabókaheiðurslønarnævndini, at »Knút hevur í verki sýnt gott oyra og listarligt snildi at gera lög til

føroyskar barnarímur og yrkingar. Løgin rigga væl til tekstin og fáa fram sangfýsni barnanna. Nevndin hevur somuleiðis havt í huga fjølbroytni listamansins at umseta klassiskar barnabókmentir«.

Í takkarkvøðu greiddi Knút frá, hvussu foreldrin, sum sungu nóg, eggjaðu honum til sum barn og hvussu hann byrjaði at gera lög. Fyrst nøkur fá lög til innanhýsis brúk, men tá ið hann sá stóra tørvin og áhugin fyri sangtilfari hansara, kom meiri burtur úr. Tað er serliga til yrkingar Aleksandur Kristiansens, hann hevur gjørt lög til, men

tað vóru barnarímurnar hjá H.A. Djurhuus, ið kveiktu hugan. Knút nam eisini við verkini hann hevur týtt og hvussu týðningarmikið tað er, at børn hava nógvar góðar barnabókur í vali, sum tíðliga kunnu vekja ans teirra fyri móðurmálinum. Hann endaði við at siga, at heiðurslønir verður brúkt til at útvega børnum enn meiri sangtilfar.

Ein lítlan varhuga av tí stóra sangtilfarinum, Knút hevur gjørt, fingur vit, tá Palli og dótturin Bárú sungu stuttliga sangin Grísaflisa Pætúr og Í Trøðum á Sandi, orðini eigur Aleksandur Kristiansen.

Stóran persónligan týðning

Hina barnabókaheiðurslønina fekk Lydia Didriksen og í grundgevingini segði Høgni Joensen, limur í barnabókaheiðurslønarnævndini, at »Lydia hevur í bókum sínum tikið fram áleikandi spurningar og tvørleikar hjá øðrum, ið hava ilt við at fóta sær í skiftandi umhvørvi. Í framseting síni á góðum máli hevur hon við hepnari hond tengt spenning og loysnir inn í søgugongdina«.

Í takkarkvøðuni nam Lydia við dagliga arbeiðið sum lærari. Har kemur hon í samband við nógvar børn og

ung. Nú ein dagin spurdi ein eldri næmingur hana, hvussu nógv hon fekk fyri at skriva eina bók. Grundin til, at næmingurin setti spurningin, var at tey júst høvdu lisið eina søgu frá 1884 eftir svensktum høvunda, sum noyddist at arbeiða sum lærari fyri at breyðføða seg og sína familju. Lydia svaraði næminginum upp á spurningin um rithøvundasamsýningina, og tá ið hann hevði sodnað svarið, var hansara niðurstøða, at so dugdi hann als ikki at siggja, at tað var nógur framtíð í tí at skriva.

Skuggar var fyrsta skaldsøgan, sum Lydia skrivaði. Stutt eftir at bókin var komin út, kom ein drongur um 13-14 ára aldur og spurdi Lydiu smáðin og reyður í andlitinum, um tað var hon, sum hevði skrivað *Skuggar*. Tá Lydia játtaði, segði hann, at hann helt bókina vera virkliga góða. Lydia sá á dronginum, at bókin hevði givið honum eitt ella annað týðningarmikið.

– Og tað eru tíflíkar hendringar sum siga mær, at tað er ein framtíð í tí at skriva, segði Lydia.

Tað at skriva hevur ein

stóran persónligan týðning fyri meg. Tað er ein trongd, ið kemur innanfrá og órógvak. Tað er tryggtandi, tá ið umstøður ikki eru at seta seg framman fyri telduna. Men tað er sálarbót, tá ið stundir eru til tað.

At skriva barna- og ungdomsbókur er nakað serliga, tí lesaraskarin so ofta letur frætta frá sær. Tað er ein fyrimunur, sum føroyskir rithøvundar hava av at liva í eini smátjóð. Foreldur og børn, ung, næmingar og lærarar koma ofta og siga teira hugsan um bókina.

Tað fløvar, tí tá veitst tú, at bókin er á lívi – at hon verður lísín. Og eg vil siga tað soleiðis, at kunnu mínar bókur kveikja lesihugin og skapa lesigleði og kanska afturat menna lesiførleika hjá børnum og ungum, ja, so býr ein virðismikil framtíð í tí at skriva!

Tórshavnar Býráð hevur latið Barnabókaheiðursløn síðani 1976. Sambært reglugerðini ber til í mesta lagi at lata tveir lønir. Í nevndini fyri barnabókaheiðurslønirnar er formaðurin í mentamálanævnd Tórshavnar býráðs fastur limur, tað er Kaj Leo Johannesen. Ein barnabóka-vörður er fastur limur og skrávari í nevndini, tað er Malan Jacobsen. Tórshavnar býráð hevur sett Heðin Mortensen og Poulinu Slættnes í nevndina. Felagslærararáðið hevur sett Høgni Joensen.

Virðislønirnar eru á 10.000 skattafríar krónur hvør.

Ein lítlan varhuga av tí stóra sangtilfarinum, Knút hevur gjørt, fingur vit, tá Palli og dótturin Bárú sungu stuttliga sangin Grísaflisa Pætúr og Í Trøðum á Sandi, orðini eigur Aleksandur Kristiansen